

Санін Олександр Миколайович

Трансформація політики національної безпеки Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни: порівняльний аналіз

УДК 327:351.746.1](480+485)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-1.34>

Санін Олександр Миколайович
викладач кафедри соціології
та політології
Чорноморського національного
університету імені Петра Могили
вул. 68 Десантників, 10, Миколаїв,
Україна
ORCID: 0009-0007-8738-7314

У статті розглядаються особливості трансформації політики національної безпеки Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни. Обидві країни тривалий період зберігали політику нейтралітету та не вступали у військово-політичні організації. Уточнено, що причиною збереження політики нейтралітету Швеції був свідомий суспільний вибір, а Фінляндії – зовнішній тиск зі сторони СРСР. Метою статті є здійснення порівняльного аналізу трансформації політики національної безпеки Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни, а також визначення впливу політики цих країн на безпекову ситуацію в Україні та євроатлантичному регіоні. Для дослідження використані загальнонаукові (аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, порівняння, абстрагування та узагальнення) та спеціальні (системний, структурно-функціональний та компаративістський) методи.

Визначено, що повномасштабна російсько-українська війна достатньо сильно вплинула на безпекову ситуацію в євроатлантичному регіоні, внаслідок чого Швеція та Фінляндія прийняли позитивне рішення щодо вступу в НАТО. Особливостями цих країн була відповідність стандартам Альянсу – високий рівень розвитку сфери безпеки та оборони, потужна армія, досвід участі в цивільних та військових місіях, співпраця з НАТО. Саме це дозволило обома країнам отримати членство в організації через проблему курдського тероризму. Спільні зусилля НАТО, уряду Швеції, Фінляндії та Туреччини дозволили вирішити це питання. На перешкоді вступу Швеції до Альянсу стала також Угорщина, яка блокувала надання членства, висунувши звинувачення щодо підтримки фінансових санкцій ЄС та розповсюдженні брехні щодо угорської демократії. Ця проблема була також вирішена, внаслідок чого Швеція стала членом НАТО 7 березня 2024 року, а Фінляндія – 4 квітня 2023 року.

Таким чином, отримання членства в НАТО Швецією та Фінляндією дозволило збільшити кордон з росією майже вдвічі, посилити контроль в Балтійському та Арктичному регіонах. Вступ Швеції та Фінляндії до Альянсу є позитивним для України, адже організація розширилась та зміцнилась, а ці обидві країни висловлюють підтримку українському уряду в протистоянні росії та лобіюють українські інтереси на міжнародному рівні.

Ключові слова: національна безпека, обороноздатність, НАТО, політика, нейтралітет, російсько-українська війна, Україна.

Вступ. Впродовж тривалого часу Фінляндія та Швеція дотримувались політики нейтралітету та неприєднання до різноманітних політичних організацій міжнародного рівня. Причини підтримки такої політики мали відмінності в цих країнах. Так, Швеція притримувалась нейтралітету під час світових війн, позиціонуючи це як свідомий суспільний вибір. Зовнішня політика цієї країни базувалась на міждержавних договорах, при цьому Швеція не брала участі в альянсах. Основною причиною нейтралітету Фінляндії був зовнішній фактор – геополітична ситуація, спричинена тиском СРСР на фінську державу. Тобто, Швеція обрала політику нейтралітету через внутрішній фактор (вибір суспільства), натомість Фінляндія була змушена притримуватись такої політики через зовнішній тиск.

Повномасштабна війна в Україні, розпочата росією 24 лютого 2022 року, вплинула на безпекову ситуацію в євроатлантичному регіоні та спричинила багато геополітичних змін. Зокрема, відчутний вплив російсько-української війни на трансформацію безпекової та оборонної сфер Швеції та Фінляндії. Саме після повномасштаб-

ного вторгнення російської армії в Україну Швеція та Фінляндія змінили вектор розвитку політики національної безпеки з нейтральної позиції на євроатлантичну інтеграцію.

Саме тому, **метою статті** є здійснення порівняльного аналізу трансформації політики національної безпеки Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни, а також визначення впливу політики цих країн на безпекову ситуацію в Україні та євроатлантичному регіоні.

Методи дослідження. Для дослідження трансформації політики національної безпеки Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни використані загальнонаукові та спеціальні методи. Серед загальнонаукових методів використовуються аналіз і синтез, індукція та дедукція, аналогія, порівняння, абстрагування та узагальнення. Були використані системний, структурно-функціональний та компаративістський метод, які дозволили розкрити поставлену мету наукової статті.

Результати. Початок процесу зміни політики національної безпеки у Швеції та Фінляндія роз-

почався ще у 2014 році, коли росія розпочала військову агресію на Сході України. У цей період у зазначених країнах активно обговорювалося питання доцільності збереження нейтралітету та неприєднання до військово-політичних союзів. Це було зумовлено зростанням загроз і погіршенням безпекової ситуації в регіоні Північної Європи та Балтійського моря. Вступ до НАТО став передусім підтвердженням відданості демократичним цінностям, які ефективніше захищати, перебуваючи під надійним прикриттям 5-ї статті Альянсу.

Варто відзначити, що частина фінського та шведського суспільств ще раніше схилилася до ідеї вступу в НАТО, проте більшість громадян віддавала перевагу нейтралітету. Повномасштабна війна в Україні стала вирішальним фактором, що змінив громадську думку в Швеції та Фінляндії, спонукавши до ухвалення стратегічного рішення – приєднання до Альянсу за прискореною процедурою.

У травні 2022 року Швеція та Фінляндія подали офіційні заявки на вступ до НАТО. Це рішення є доволі позитивним для української держави, адже може призвести до зміцнення Альянсу та посилення допомоги Україні у протистоянні з агресором. Так І. Воротилова, посиляючись на оцінку Норвезькою розвідувальною службою актуальних викликів і загроз національній безпеці, зазначає, що «вступ Фінляндії та Швеції до НАТО призвів до втрати росією географічного й політичного буфера проти Альянсу та обмежень (з військової точки зору) свободи дій у регіоні» [2, с. 33].

Не дивлячись на тривалий період нейтралітету, Фінляндія та Швеція брали активну участь в різноманітних миротворчих місіях ООН (в Конго), операціях Альянсу (в Афганістані), проводили спільні навчання з НАТО, а також приєдналися до Північноєвропейського оборонного співробітництва (Nordic Defence Cooperation; NORDEFCO). Широка співпраця цих країн з Альянсом, високий рівень розвитку оборонної та безпекової сфер сприяли взаємосумісності Швеції та Фінляндії з державами-учасниками НАТО, тому можливим було швидке отримання членства.

Цю тезу підтверджує позиція Р. Кирпичника, який зазначає, що обидві країни являються «надійними постачальниками безпекових цінностей, та на яких можна покластися, щоб зробити військовий внесок у разі небезпеки. Власне Швецію та Фінляндію часто вважають ближчою до НАТО в багатьох аспектах ніж деяких членів, через їх суттєві внески та тісну співпрацю в підтриманні безпеки в балтійському регіоні» [5, с. 23].

Одним із факторів зміни поглядів обох країн щодо політики нейтралітету було бажання посилити сферу обороноздатності. Фінляндія та Швеція тривалий час працювали над модернізацією військ та збільшенням бюджету в оборонній сфері,

але при цьому існували певні проблеми та загрози їх безпеці. Приєднання до НАТО дозволило цим країнам посилити свої спроможності в разі виникнення можливої небезпеки.

Слід зазначити, що вступ шведської та фінської держав був вигідний і для Альянсу, адже «унаслідок розширення Північноатлантичного альянсу 99% берегової лінії Балтійського моря опиниться під його контролем, а це істотно послабить позиції росії в регіоні» [3, с. 25].

Однак на шляху до отримання членства в НАТО Швеція та Фінляндія зіткнулися з певними труднощами. Зокрема, Туреччина заблокувала процес ухвалення їхнього вступу через проблему курдського тероризму, наполягаючи, «аби Швеція й Фінляндія забезпечили спільність принципів протидії курдському тероризму» [8, с. 74].

Це питання було вирішено шляхом компромісу, унаслідок чого Туреччина розблокувала Фінляндії та Швеції вступ до Альянсу 28 червня 2022 року під час саміту в Мадриді. У жовтні 2022 року, ще до вступу цих країн до НАТО, міністри оборони Фінляндії та Швеції брали участь у зустрічі з іншими державами-учасниками, що є свідченням інтенсифікації взаємовідносин та виходу на новий рівень взаємодії з Північноатлантичним Альянсом.

Втім, Туреччина продовжувала свій тиск на Фінляндію та Швецію. Під час переговорів в Туреччині 3-5 листопада 2022 року, генеральний секретар НАТО закликав останню підтримати вступ Фінляндії та Швеції до НАТО, але президент Р. Ердоган «продовжив торги, маючи на руках таку козирну карту, розіграв якої обіцяв преференції до чергових виборів, що мали відбутися в Туреччині 2023 року» [8, с. 75]. Після терактів у Стамбулі 14 листопада, в яких звинуватили курдів, Туреччина продовжила тиск на Фінляндію та Швецію щодо протидії курдському тероризму. У результаті чого обидві держави дали згоду видавати підозрюваних у тероризмі. Таке рішення сприяло вирішенню суперечок із Туреччиною щодо вступу Фінляндії та Швеції до НАТО. 4 квітня 2023 року Фінляндія отримала членство в НАТО, що дозволило зміцнити її безпеку та обороноздатність.

Процес отримання членства в НАТО Швецією затягнувся через керівництво Угорщини, яке «затягувало цей процес, звинувачуючи Швецію у підтримці фінансових санкцій ЄС щодо офіційного Будапешта та поширенні неправди щодо рівня демократії в країні» [1, с. 118]. Зрештою, політичний тиск на уряд Угорщини зростав, і в результаті в лютому 2024 року було ратифіковано заявку Швеції на вступ до Альянсу. Швеція отримала офіційне членство в НАТО 7 березня 2024 року [10]. Після приєднання до НАТО Швеція та Фінляндія внесли зміни в свою політику національної безпеки та посилили співпрацю з НАТО і державами-учасниками.

Так, у Фінляндії в червні 2023 року прем'єр міністром став П. Орпо, який почав впроваджувати урядову програму «Сильна та віддана Фінляндія», в якій особливе місце відводилось безпековій сфері (8 розділ програми «Зовнішня політика та політика безпеки в нову еру» [9]).

У програмі наголошується на особливому значенні вступу Фінляндії до НАТО та важливості співпраці з ЄС і Альянсом, адже «членство Фінляндії в НАТО зміцнює безпеку у Фінляндії та стабільність у Північній Європі. Воно міцніше позиціонує Фінляндію в європейському та трансатлантичному співтоваристві безпеки. Як член НАТО, Фінляндія зберігатиме надійну обороноздатність за будь-яких обставин і буде готова підтримувати своїх союзників по НАТО відповідно до своїх зобов'язань. Фінляндія хоче бачити сильніший Європейський Союз і сильнішу європейську оборону в рамках НАТО» [6, с. 47].

Важливим аспектом нової безпекової політики у Фінляндії після вступу в НАТО стала допомога Україні у протистоянні російській агресії. Зокрема, йдеться про військову допомогу, постачання озброєнь для української армії, а також міжнародну співпрацю з метою притягнення Росії до відповідальності за скоєні військові злочини. Також Фінляндія планує брати участь в цивільних і військових місіях щодо врегулювання криз та співпрацювати з такими організаціями, як ЄС, ОБСЄ та ООН, з метою забезпечення стабільності в регіоні.

Важливим етапом для розвитку політики національної безпеки Фінляндії стало підписання «Угоди про оборонне співробітництво» (DCA) з США у грудні 2023 року. Ця угода була схвалена фінським урядом 1 липня 2024 року, а вступила в силу – 1 вересня 2024 року.

Швеція, ставши частиною НАТО, значно зміцнила позиції Альянсу в Арктичному регіоні, що дозволило покращити взаємодію та координацію між державами-членами в сфері безпеки, а також посилити стратегічну присутність і здатність реагувати на можливі загрози в цьому географічно важливому регіоні. Вступ Швеції до Альянсу «означає більшу участь НАТО у забезпеченні безпеки морських шляхів та розвитку військових технологій, адаптованих до арктичних умов. Ну й звичайно самий по собі вступ це ще й сильне забезпечення безпеки для самої Швеції, яка є сусідом держави-агресора Росії» [4, с. 35].

Тобто, процес зміни політики національної безпеки в Швеції та Фінляндії під впливом російсько-української війни характеризується наявністю спільних та відмінних рис.

Спільними рисами трансформації безпекової політики Швеції та Фінляндії є:

1. Нейтральний статус до початку повномасштабного вторгнення російської окупаційної армії в Україну.

2. Перешкоди зі сторони Туреччини під час процесу отримання членства в НАТО через проблему курдського тероризму.

3. Активна підтримка української держави: військова допомога, участь в цивільних та військових місіях.

4. Інтенсивна співпраця з міжнародними організаціями, зокрема з НАТО, ще до отримання членства.

5. Приділення великої уваги розвитку оборонної й безпекової сфер ще до вступу в НАТО.

Серед відмінних рис трансформації безпекової політики Швеції та Фінляндії слід виділити:

1. Причини збереження нейтралітету: у Швеції – внутрішній фактор; у Фінляндії – зовнішній тиск РФ.

2. Наявність перешкод з боку Угорщини для вступу Швеції до НАТО.

Слід зазначити, що шлях цих країн до НАТО та подальша трансформація політики безпеки після отримання членства є дуже подібними. Ці дві країни є впливовими гравцями на міжнародній арені. Вступ Фінляндії та Швеції до Альянсу кардинально змінив наявну безпекову ситуацію в євроатлантичному регіоні, не тільки зміцнивши обороноздатність союзу загалом, а й посилив НАТО в Балтійському та Арктичному регіонах.

Після вступу обох країн, кордон НАТО з росією збільшився на 1340 км – майже вдвічі [11]. Сухопутний кордон Фінляндії з росією дозволить НАТО контролювати можливу агресію з боку останньої, а Швеція посилить північний фланг Альянсу, ставши надійним тилом для Фінляндії. Важливим є і контроль Балтійського моря, яке «фактично перетворилося на внутрішню водойму блоку, де російський військовий флот може бути замкнений у будь-який момент та знищений через невідповідність потенціалів» [1, с. 118]. Перелічені фактори суттєво покращують логістику НАТО та співпрацю військових у країнах Балтії й Скандинавії, одночасно зменшуючи ймовірність російської агресії та її вплив на ці регіони.

Ще одним важливим чинником щодо посилення Альянсу після вступу Швеції та Фінляндії є збільшення підготовленої та міцної армії: «Фінляндія, котра ніколи не скасовувала обов'язкову військову службу для чоловіків, має одну з найбільш чисельних і дієздатних у Європі армій: 24 тис. контрактників і 900 тис. підготовлених резервістів, наявність 64 винищувачів F-35. У разі необхідності армія, флот і військово-повітряні сили можуть збільшитися до 280 тис. осіб» [7, с. 66].

Особливе значення вступ Швеції та Фінляндії до НАТО має для України, оскільки ці країни висловлюють підтримку українському уряду у протистоянні росії та лобіюють українські інтереси на міжнародному рівні. Військова допомога обох країн відіграє провідну роль в наданні підтримки Україні, а після отримання членства в Альянсі ці

країни можуть розширити обсяги цієї допомоги. Як слушно зазначають українські науковці М. Булик та В. Смотрицький, «не слід забувати й про необхідність росії відповідним чином реагувати на нові військово-політичні реалії, змушуючи її хоча б мінімально прикривати північні регіони, збільшуючи видатки на утримання армії, що здійснює додатковий тиск на послаблену економіку» [1, с. 119].

Висновки. Швеція та Фінляндія – це дві європейські країни, які довгий час дотримувалися політики нейтралітету, не приєднуючись до жодних міжнародних військово-політичних альянсів. Однак у лютому 2022 року, після початку повномасштабної російсько-української війни, обидві країни вирішили змінити свою політику національної безпеки. Вони заявили про намір вступити до НАТО, що стало відповіддю на загрози, які виникли через агресивні дії росії. Головною мотивацією для євроатлантичної інтеграції стало бажання Швеції та Фінляндії зміцнити свою обороноздатність, а також забезпечити високий рівень безпеки на випадок можливих загроз з боку російського агресора.

Процес їх вступу в Альянс мав чимало спільних рис. Обидві країни тривалий час утримували нейтралітет, але паралельно активно брали участь у цивільних і військових місіях, співпрацюючи з НАТО та іншими міжнародними організаціями. Вони також значно зміцнили свої армії та удосконалили оборонні структури, що дозволило їм відповісти високим вимогам і стандартам Альянсу. Це зробило можливим їх швидке приєднання до НАТО за прискореною процедурою.

Однак шлях до членства не був безперешкодним. Зовнішній тиск з боку деяких країн, зокрема Угорщини та Туреччини, призвів до блокування вступу Швеції в НАТО, а для Фінляндії на шляху євроатлантичної інтеграції виникли складнощі, пов'язані з вимогами Туреччини. Вирішення цих питань завдяки спільним зусиллям НАТО та урядів Швеції й Фінляндії дозволило обома країнам стати повноправними членами Альянсу.

Вступ Швеції та Фінляндії до НАТО мав велике стратегічне значення для самого Альянсу. Він суттєво посилив його позиції в Балтійському та Арктичному регіонах, що має важливе значення для стабільності цих територій. Крім того, розширення НАТО сприяло посиленню підтримки України, а також зміцнило колективну безпеку в Європі.

Перспективи для подальших наукових досліджень можуть зосереджуватися на вивченні того, як розширення НАТО впливає на стратегічну ситуацію в регіоні, зокрема, на зміцнення позицій України та можливості ослаблення військової спроможності Росії. Це дослідження може дати нові важливі інсайти в контексті російсько-української війни та сприяти розумінню того, як розширення НАТО може вплинути на досягнення перемоги України у конфлікті.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Булик М., Смотрицький В. Трансформація оборонної політики Швеції в умовах російської агресії проти України. Суспільно-політичні трансформації у XXI столітті: локальні, національні та глобальні контексти. 2024. С. 116–120. URL: <https://surl.li/ylaale>.
2. Воротилова І. Трансформація стратегії національної безпеки Скандинавських країн: досвід для України. Політичне життя. 2024. № 2. С. 31–40. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/16088/15983>.
3. Гуменюк Б. Війна росії проти України: її вплив на регіональні та глобальні процеси. Науковий щорічник «Україна дипломатична». Вип. 23. 2022. С. 18–30. URL: <https://surl.li/ysuplq>.
4. Іванькіна Є. Арктичний вектор у зовнішній політиці Канади. кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр»: «Міжнародні відносини». Маріупольський державний університет. 2024. 49 с. URL: <https://surl.li/dwtwnj>.
5. Кирпичник Р. Вступ Швеції та Фінляндії в НАТО: новий етап в історії формування політичної культури Скандинавії. Регіональні студії. Ужгородський національний університет, 2023. № 33. С. 20–24. URL: http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/33/33_2023.pdf#page=20.
6. Магола О. Трансформація оборонної політики Фінляндії під впливом російсько-української війни: кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр»: «Міжнародні відносини». Маріупольський державний університет. 2024. 76 с. URL: <https://surl.li/leegsi>.
7. Малиновський В. Путінізм і трампізм – каталізатори військово-політичної консолідації ЄС і НАТО. Актуальні дослідження суспільних наук: матеріали Х Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 28 берез. 2024 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького. Умань: Візаві, 2024. С. 65–69. URL: <https://surl.li/wfefma>.
8. Мартинов А. Вступ Швеції і Фінляндії до НАТО як чинник зміни європейської системи безпеки. The International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings. 2023. № 32. С. 66–80. URL: <https://bibliotekanauki.pl/articles/22676789.pdf>.
9. A strong and committed Finland. Programme of Prime Minister Petteri Orpo's Government. 20.06.2023. URL: <https://valtioneuvosto.fi/en/governments/government-programme#8/0>.
10. Finnland offiziell als 31. NATO-Mitglied aufgenommen. URL: <https://www.deutschlandfunk.de>.
11. Nato's border with Russia doubles Finland joins. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-65173043>.

REFERENCES:

1. Bulyk M., Smotrytskyi V. (2024). Transformatsiia oboronnoi polityky Shvetsii v umovakh rosiiskoi ahresii proty Ukrainy [Transformation of Sweden's defense policy in the context of Russian aggression against Ukraine]. *Suspilno-politychni transformatsii u KhKhI stolitti: lokalni, natsionalni ta hlobalni konteksty*. S. 116–120. [in Ukrainian].
2. Vorotilova I. (2024). Transformatsiia stratehii natsionalnoi bezpeky Skandynavskykh krain: dosvid dlia

Ukrainy [Transformation of the national security strategy of the Scandinavian countries: experience for Ukraine]. *Politychne zhyttia*. № 2. S. 31–40. [in Ukrainian].

3. Humeniuk B. (2022). Viina rosii proty Ukrainy: yii vplyv na rehionalni ta hlobalni protsesy [Russia's war against Ukraine: its impact on regional and global processes]. *Naukovyi shchorichnyk «Ukraina dyplomatychna»*. Vyp. 23. S. 18–30. [in Ukrainian].

4. Ivankina Ye. (2024). Arktychnyi vektor u zovnishnii politytsi Kanady [The Arctic vector in Canada's foreign policy]. *kvalifikatsiina robota na zdobuttia osvithnoho stupenia «mahistr»*: «Mizhnarodni vidnosyny». Mariupolskyi derzhavnyi universytet. 49 s. [in Ukrainian].

5. Kyrpychnyk R. (2023). Vstup Shvetsii ta Finliandii v NATO: novyi etap v istorii formuvannia politychnoi kultury Skandynavii [Sweden and Finland's entry into NATO: a new stage in the history of the formation of the political culture of Scandinavia]. *Rehionalni studii. Uzhhorodskyi natsionalnyi universytet*. № 33. S. 20–24. [in Ukrainian].

6. Mahola O. (2024). Transformatsiia oboronnoi polityky Finliandii pid vplyvom rosiisko-ukrainskoi viny [Transformation of Finland's defense policy under the influence of the Russian-Ukrainian war]: *kvalifikatsiina*

robota na zdobuttia osvithnoho stupenia «mahistr»»: «Mizhnarodni vidnosyny». Mariupolskyi derzhavnyi universytet. 76 s. [in Ukrainian].

7. Malynovskyi V. (2024). Putinizm i trampizm – katalizatory viiskovo-politychnoi konsolidatsii YeS i NATO [Putinism and Trumpism – catalysts of the military-political consolidation of the EU and NATO]. *Aktualni doslidzhennia suspilnykh nauk: materialy X Vseukr. nauk. konf. (m. Uman, 28 berez. 2024 r.) / MON Ukrainy, Umanskyi derzh. ped. un-t imeni Pavla Tychyny, Cherkaskyi nats. un-t imeni Bohdana Khmelnytskoho. Uman: Vizavi*. S. 65–69. [in Ukrainian].

8. Martynov A. (2023). Vstup Shvetsii i Finliandii do NATO yak chynnyk zminy yevropeiskoi systemy bezpeky [The Entry of Sweden and Finland into NATO as a Factor in Changing the European Security System]. *The International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings*. № 32. S. 66–80. [in Ukrainian].

9. A strong and committed Finland. Programme of Prime Minister Petteri Orpo's Government. 20.06.2023.

10. Finnland offiziell als 31. NATO-Mitglied aufgenommen.

11. Nato's border with Russia doubles Finland joins.

Transformation of national security policy of Sweden and Finland under the influence of the Russian-Ukrainian war: a comparative analysis

Sanin Oleksandr Mykolaiovych

Lecturer at the Department of Sociology and Political Science

Petro Mohyla Black Sea National University

68 Desantrnykiv str., 10, Mykolaiv, Ukraine
ORCID: 0009-0007-8738-7314

The article examines the features of the transformation of the national security policy of Sweden and Finland under the influence of the Russian-Ukrainian war. Both countries maintained a policy of neutrality for a long period and did not join military-political organizations. It is specified that the reason for maintaining the policy of neutrality in Sweden was a conscious social choice, and in Finland – external pressure from the USSR. The purpose of the article is to carry out a comparative analysis of the transformation of the national security policy of Sweden and Finland under the influence of the Russian-Ukrainian war, as well as to determine the impact of the policies of these countries on the security situation in Ukraine and the Euro-Atlantic region. The study used general scientific (analysis and synthesis, induction and deduction, analogy, comparison, abstraction and generalization) and special (systemic, structural-functional and comparative) methods.

It was determined that the full-scale Russian-Ukrainian war had a rather strong impact on the security situation in the Euro-Atlantic region, as a result of which Sweden and Finland decided to join NATO. The peculiarities of these countries were compliance with the Alliance standards – a high level of development of the security and defense sector, a powerful army, experience in participating in civil and military missions, cooperation with NATO. This is what allowed both countries to gain membership in the organization in a short time. At the same time, Turkey stood in the way of both countries' accession to the organization due to the problem of Kurdish terrorism. The joint efforts of NATO, the governments of Sweden, Finland and Turkey made it possible to resolve this issue. Hungary also stood in the way of Sweden's accession to the Alliance, blocking membership, accusing it of supporting EU financial sanctions and spreading lies about Hungarian democracy. This problem was also resolved, as a result of which Sweden became a member of NATO on March 7, 2024, and Finland on April 4, 2023.

Thus, the accession of Sweden and Finland to NATO made it possible to almost double the border with Russia, strengthen control in the Baltic and Arctic regions. The accession of Sweden and Finland to the Alliance is positive for Ukraine, as the organization has expanded and strengthened, and both countries express support for the Ukrainian side in its confrontation with Russia and lobby for Ukrainian interests at the international level.

Key words: national security, defense capability, NATO, politics, neutrality, Russian-Ukrainian war, Ukraine.